

Geum (Kuklik)

rodzina Rosaceae (Różowate)

Geum coccineum

Geum coccineum

Geum coccineum

Geum coccineum

Geum rivale

Geum rivale

Geum rivale

Geum rivale

Obejmuje około 30 gatunków roślin zielnych występujących na całej kuli ziemskiej. Gatunkiem typowym jest **Geum urbanum L.**

Gatunki flory Polski:

- **Geum montanum L. (kuklik górski)** - występuje w Sudetach i Karpatach. Dorasta do 20 cm wysokości,
- **Geum urbanum L. (kuklik pospolity)** - występuje w wilgotnych lasach i przy rowach,
- **Geum reptans L. (kuklik rozestany)** - rośnie w piętrze kosówki w Tatrach. Nie osiąga więcej niż 20 cm wysokości,
- **Geum aleppicum Jacq. (kuklik sztywny)** - występuje na niżu południowo-wschodnim, rzadko na północy,
- **Geum rivale L. (kuklik zwisty)** - pospolicie rośnie w olszynach, na mokrych łąkach i zaroślach.

Gatunki uprawiane, m.in.:

- **Geum molle Vis. et Panč. (kuklik miękki),**
- **Geum ×hybridum hort. (kuklik ogrodowy),**
- **Geum coccineum Sibth. & Sm. (kuklik szkarłatny).**

Geum coccineum (Kuklik szkarłatny) - pochodzi z Bałkanów, Azji Mniejszej i Europy południowo-wschodniej, gdzie rośnie na wilgotnych łąkach górskich i obrzeżach lasów. Rośliny wieloletnie, mają zwarty pokrój i dorastają do wysokości 60 cm. Kłacz jest silnie rozgałęziony. Wyrasta z niego kilka wzniesionych, w górnej części rozgałęziających się łodyg - tworzą gęste kępy. Łodygi są delikatnie owłosione i wybarwione na czerwonawy kolor.

Geum (Kuklik)

rodzina Rosaceae (Różowate)

Liście ozdobne są intensywnie zielone, podwójnie ząbkowane. Odziomkowe są nieparzysto-pierzasto złożone - listek szczytowy sercowatego kształtu wyraźnie większy od pozostałych, które są szerokojąłowate. Liście łodygowe o wiele mniejsze trójdzielne, głęboko wcinane. Wszystkie liście owłosione o wyraźnych i owłosionych nerwach, często pozostają zielone do wiosny. Roślina jest owadopylna. Kwitnie od maja nawet do sierpnia i często powtarza kwitnienie w październiku. Kwiaty mogą mieć do 3 cm średnicy, są bardzo jaskrawe, koloru pomarańczowo - czerwonego. Mają liczne jasno pomarańczowe pręciki i słupkach w środku kwiatu zebrane w kulkę. Osadzone są po 3-4 sztuki na długich szypułkach i wyrastają z kątów liści w górnej części łodygi. Owoce to nietupki, zebrane w owocostan.

Dobrze rosną na stanowisku słonecznym, może być półcieniste i w ciepłym miejscu. Nie ma większych wymagań glebowych, gleba powinna być raczej wilgotna, dość żyzna i próchniczna. W czasie suszy powinno się je podlewać. Aby przedłużyć kwitnienie należy usuwać przekwitłe kwiaty. Kuklik uprawiany jest ze względu na dekoracyjne kwiaty, jako roślina ozdobna. Może także być wykorzystywany, jako roślina okrywowa - rozrasta się bardzo silnie, utrudniając rozwój chwastów. Wykorzystuje się je do sadzenia w grupach między drzewami lub krzewami, na obwódki, rabaty i do ogrodów skalnych. Nadaje się na kwiat cięty. Co kilka lat powinno się podzielić kępy, aby rośliny odmłodzić, gdyż z czasem coraz słabiej kwitnie. Rozmnażamy je przez wysiew nasion, przez podział oraz przez sadzonki.

Geum rivale (Kuklik zwisty) - pochodzi z Europy, choć można go spotkać w strefie umiarkowanej na całej kuli ziemskiej (Azja, przez Europę, po Amerykę Północną). Pospolita roślina w Polsce, rosnąca w lasach i zaroślach, na mokrych łąkach i brzegach cieków wodnych. Jest byliną - niewielka i niepozorna roślina. Pędy ma czerwonobrunatne, sztywne i wyprostowane, dorastające do 30-40 cm - są szorstkie i owłosione. Liście odziomkowe są pierzastosieczne do 15 cm długości z łatką wierzchołkową. Kwiaty owadopylne, ukazują się w maju i czerwcu. Kwiaty są bardzo ciekawe - zwisające, dzwonkowate zebrane w baldachogrona, od 2-5 kwiatów w gronie. Działki kielicha są tak samo długie, jak płatki korony. Kielich ciemnobrązowy, a kwiat barwy bladożółtawej do bladorożowej. Owocem jest nietupka zakończona haczykowato. Nasiona zawiązuje w dużych ilościach - po przekwitnięciu tworzą się kulki wypełnione nasionami (podobnymi do jeża). Dobrze będzie rosnąć na stanowisku słonecznym do półcienistego. Jest całkowicie odporny na mróz. Podłoże powinno być raczej wilgotne, choć może rosnąć nawet na suchym terenie. Wykorzystywany jest do sadzenia na rabatach bylinowych, do ogrodów skalnych, oraz do obsadzania brzegów zbiorników wodnych. Jest także wykorzystywany w ziołolecznictwie. Surowcem zielarskim jest korzeń, który zawiera glikozydy, garbniki, kwasy organiczne i substancje goryczowe. Ma działanie ściągające, antyseptyczne i przeciwzapalne. Kuklik rozmnażamy przez podział roślin oraz przez wysiew nasion - daje samosiewy.

Geum urbanum (Kuklik pospolity) syn. kuklik goździk, ziele goździkowe, benedykt - występuje w Ameryce Północnej, Azji, Europie, a także został zawleczony do Australii. W Polsce jest dość pospolity. Roślina wieloletnia dorastająca do wysokości 30-60 cm. Ma czerwonobrunatne, stożkowate kłaczce o gorzkim smaku i zapachu podobnym do goździków. Łodyga jest wyprostowana, miękko owłosiona. Liście wyrastają na długich szypułkach i są także miękkoowłosione. Dolne liście są pierzaste, przerywano-lirowate, górne trójlistkowe. Kwitnie od maja do września. Kwiaty owadopylne są żółte, pięciokrotne, w czasie kwitnienia wzniesione do góry. Owocem jest nietupka, krótko haczykowato owłosiona. Nasiona rozsiewane są przez zwierzęta.

Rośnie pospolicie w lasach (liściastych i mieszanych), w zaroślach, rowach, itp. Ma zastosowanie w ziołolecznictwie - korzeń zawiera geinę, garbniki, kwasy organiczne, flawonoid, eugenol. W medycynie ludowej wykorzystywano go, jako środek ściągający, antyseptyczny, przeciwbiegunkowy i wzmacniający. Używany był także płukania jamy ustnej, w celu wzmocnienia dziąseł i zębów. Kłaczka ze względu na smak i zapach używano, jako przyprawę, oraz do aromatyzowania likierów i piw. Odwar z korzenia służył także do barwienia wełny - na rudawożółty kolor. Kuklik pospolity tworzy mieszańce z kuklikiem sztywnym i kuklikiem zwistym.